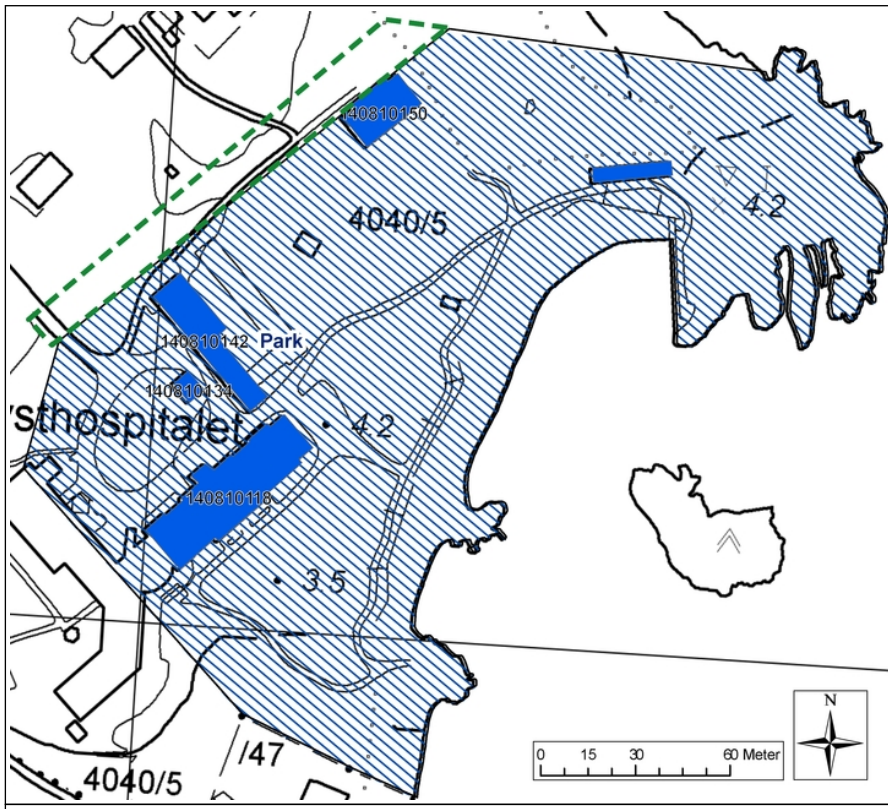

Bygnings- og eiendomsdata

Fylke:	Vestfold
Kommune:	709/Larvik
Opprinnelig funksjon:	Spesialsykehus skrofulose
Nåværende funksjon:	Spesialsykehus rehabilitering
Foreslått vernekategori:	Verneklasse 1, fredning
Totalt antall bygg:	10

Bygningsoversikt, omfang vern

Byggnr	Byggnavn	Oppført	Verneklasse	Omfang	GAB nr	Gnr/Bnr
9900767	3290 Stavern, Båthus		Verneklasse 1, fredning	Eksteriør/Interiør		4040/5
9900765	3290 Stavern, Hospitalbygning, rehab.	1892	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør	140810118	4040/5
9900762	3290 Stavern, Isolat - rehab./trening, undervisning	1900	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør/Interiør	140810150	4040/5
9900768	3290 Stavern, Stabbur	1892	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør	140810134	4040/5
9900764	3290 Stavern, Stallbygning	1891 - 1892	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør	140810142	4040/5

Vern kompleks

Formål:	Formålet er å bevare Kysthospitalet i Stavern som eksempel på spesialsykehus for skrofuløse barn. Vernet skal sikre gjenværende deler av anleggets opprinnelige utforming/arkitektur samt parkområde/uteområde med liggehall/båthus, strand, båtbygg og molo. Park- og hageanlegget/uteområde skal bevares og forvaltes som helhet og den visuelle og funksjonelle sammenhengen med vernet deler av sykehusanlegget skal opprettholdes.
Begrunnelse:	Kysthospitalet i Stavern har stor arkitektur- og helsehistorisk betydning som landets første spesialsykehus for barn med skrofuløs tuberkulose. De eldste delene av anlegget / sykehuset er i tidstypisk sveitserstil, mens de oppdelte bygningsmessige funksjonene for endel er betinget av formålet tuberkuloseinstitusjon. Beliggenheten mot sjøen er særegen for skrofulosebehandling. Anlegget er et typisk eksempel på sykehusanlegg i det sene 1800-tallets panelarkitektur og er i dag det eneste helhetlige anlegg av denne typen innenfor den offentlige spesialisthelsetjenesten. Kysthospitalet i Stavern er et karakteristisk og viktig eksempel på sykehusarkitektur formet av medisinske behandlingsformer og tilstand i folkehelsen i slutten av 1800-årene. Til tross for senere endringer og nybygg er anleggets opprinnelige hovedtrekk bevart.
Omfang:	Vernet omfatter 3 bygninger fra første byggeperiode, 2 bygninger fra senere byggetrinn samt strand, brygge og uteområde / park.

Beskrivelse kulturmiljø**- Bakgrunn**

Første sykehus i Stavern etablert 1787 som marinehospital med 47 senger og 90 plasser. Den betydelige forekomst av tuberkuløs ben- og leddsykdom, skrofulose, førte til opprettelsen av spesielle sykehus for denne sykdommen. Kysthospitalet i Stavern som ble åpnet i 1889 var landets første spesialsykehus for skrofulose. Initiativet til hospitalet ble tatt av professor Axel Th. Johannessen. Kysthospitalet ble etablert etter innsamlingsaksjon med dronning Sophie som drivende kraft. Midlertidig sykehusdrift ble startet opp i 1889 i leid hus i Stavern med plass til 20 senger. Tomt i Skråvika ble kjøpt inn i 1891. Da sykehuset åpnet i 1892 besto anlegget av hovedbygg, stallbygg, stabbur, isolasjonshus, desinfeksjonshus, badehus, brygge m.v. Hovedbygg ble utvidet kort etter åpningen.

- Dagens situasjon

Sykehuset ligger i åpen furuskog med delvis parkmessig opparbeidet uteområde. Hovedbygget ligger sørøstvendt umiddelbart ovenfor stranden med adkomst fra vest. En større vinkelformet sidefløy er bygget til på sørsiden og danner vegg mot en åpen gårds plass. Stallbygningen danner plassens vegg mot nord. Tidligere isolasjonsbrakke ligger tilbaketrukket på nordsiden, men s en tidligere liggehall på kaia er bygget om til båthus. Personalboliger fra omkring 1950 ligger i randsonen mot vest.

Eiendomshistorikk

1889 Innsamlingsaksjon for kysthospital for skrofuløse barn prøvedrift i leide lokaler, 20 senger, landets første.
 1891 Tomt innkjøpt, oppstart bygging.
 1892 Sykehuset innviet.
 1902 Installert elektrisitet (aggregat) og røntgenapparat.
 1929 Overtatt av staten.
 1931 Liggehall for menn utvidet, totalt 61 sengeplasser utendørs.
 1935 Tilleggsareal mellom Skråvika og Fredriksvern innkjøpt for å unngå ulemper med økende campingliv og ferdsel.
 1946 Ny legebolig ferdig, tatt i bruk som pleierbolig.
 1948 Kjøpt tilleggsareal på 40 mål vest for sykehuset.
 1949 Betjeningsbolig vest for hovedport ferdig.
 1949/50 Ekspropriet 30 da tilleggsarealer på sørsiden av sykehuset.
 1965 Overtatt av Sophies Minde, omlagt drift til medisinsk rehabilitering.
 1970 Nytt bygg for ergoterapi, ombygging av gjenværende liggehall til båthus.
 1986 Båtbrygge/molo utvidet.
 1989 Overtatt av Vestfold fylke, overlegebolig solgt.

Verneverdige bygg

Byggnr: 9900762
 GAB nr: 140810150
 Navn: 3290 Stavern, Isolat
 - rehab./trening,
 undervisning
 Oppført: 1900

Byggnr: 9900764
 GAB nr: 140810142
 Navn: 3290 Stavern,
 Stallbygning
 Oppført: 1891 - 1892

Byggnr: 9900765
 GAB nr: 140810118
 Navn: 3290 Stavern,
 Hospitalbygning, rehab.
 Oppført: 1892

Byggnr: 9900767
 GAB nr:
 Navn: 3290 Stavern,
 Båthus
 Oppført:

Byggnr: 9900768
 GAB nr: 140810134
 Navn: 3290 Stavern,
 Stabbur
 Oppført: 1892

Utomhusanlegg

Elementnr: 01
 Elementnavn: Park -
 uteområde
 Beskrivelse:
 Landskapspark med åpne
 furuskog med plen.
 Sandstrand mot sjøen i øst,
 molo/kaifront i murt
 bruddstein.

Stall, stabbur og hovebygg fra V Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.

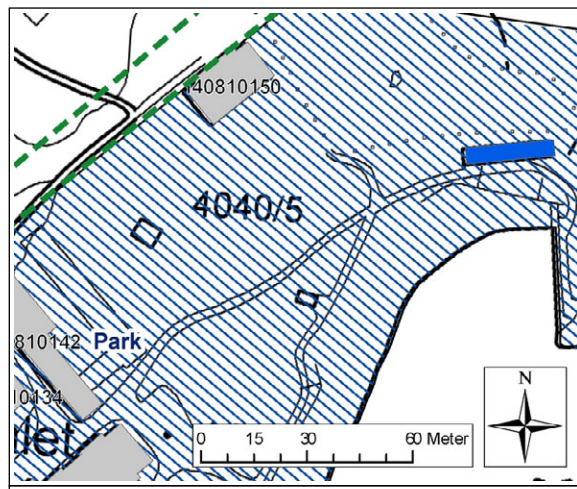
Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.

Hovedinngang og ankomst Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	HSØ Sykehuset i Vestfold HF
GAB nr:	
Gnr/bnr:	4040/5
Oppført:	
Byggherre:	
Arkitekt:	Ukjent
Opprinnelig funksjon:	Helse/pleie
Nåværende funksjon:	Helse/pleie
Bygningsart:	Sykehus
Regulering:	Regulert: Bebyggelsesplan for Kysthospitalet gnr 4040 bnr. 5/27/193 Larvik kommune 19.09.1995
Vernestatus:	

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Langstrakt rektangulært fagverksbygg med pulttak, åpen midtseksjon med eksponerte stolper. I hver ende av bygget er det innbygget lagerrom med supanel i front og et liggende rektangulært sprosdedelte vindu. Vippeport til lagerrom i nord, tofløyet fyllingsdør til lagerrom i sør (eldre type, kan være gjenbrukt fra hovedbygg).

Sammendrag bygningshistorie

Opprinnelig liggehall med panelt brystning og vindusbånd med sprosdedelte vippevinduer i hele hovedfasadens lengde, en av to ved sykehuset, en for menn og en for kvinner. Ukjent byggeår, men det umiskjennelige funksjonalistiske formspråket til sier en datering fra slutten av 1920-årene og senere. Sykehuset hadde to liggehaller, den ene ble forlenget i 1931, antall plasser ble økt fra 17 til 33. Dette indikerer at bygningene ble oppført før 1930. Den ene hallen er i dag forsvunnet, mens den gjenværende er bygget om til båthus og leskur, antakelig med gjenbrukte vinduer.

Vern

Formål:	Formålet er å bevare bygningen som eksempel på liggehall på tuberkulosesykehus. Vernet skal sikre gjenværende deler av bygningens opprinnelige arkitektur og gjenbrukte bygningsdeler. Både hovedstrukturen i det arkitektoniske uttrykket og opprinnelige vinduer, dører, materialbruk og overflater skal opprettholdes.
Begrunnelse:	Bygningen er typisk og karakteristisk for tuberkuloseinstitusjonene hvor kuring med frisk luft var et vesentlig innslag i behandlingen. De store liggeverandaene på hovedbygget er i dag enten revet eller bygget inn. Liggehallen (båhuset) tilhører en senere fase på kysthospitalet, men er i dag den eneste bygningsstrukturen på hospitalet som vitner om kuringens rolle i behandlingen, og tilfører anlegget et sentralt historiefortellende element. Bygningstypen var vanlig på de fleste tuberkuloseinstitusjonene, men er bare få steder bevart i såvidt lesbar stand. Bygningen har derfor pedagogisk verdi som del av anlegget og høy sjeldenhetsverdi.
Omfang:	Vernet omfatter båthusets eksteriør og interiør.
Vernekategori:	Verneklasse 1, fredning

Eldre fyllingsdører gjenbrukt Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.

Interiør med utsyn mot øst Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.

BYGNING 9900767 3290 Stavern, Båthus

Kompleks 906550701 SSR Stavern - Kysthospitalet

Fasade mot nord Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.

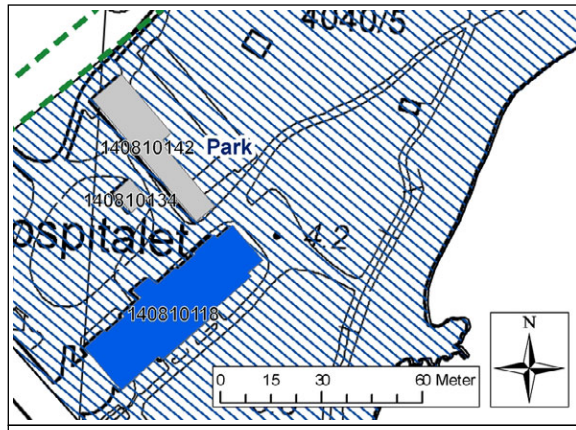
Oppr. kurhall, fasade mot sør Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.

BYGNING 9900765 3290 Stavern, Hospitalbygning, rehab.

Kompleks 906550701 SSR Stavern - Kysthospitalet

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	HSØ Sykehuset i Vestfold HF
GAB nr:	140810118
Gnr/bnr:	4040/5
Oppført:	1892
Byggherre:	
Arkitekt:	Holm Hansen Munthe
Opprinnelig funksjon:	Helse/pleie
Nåværende funksjon:	Helse/pleie
Bygningsart:	Sykehus
Regulering:	Regulert: Bebyggelsesplan for Kysthospitalet gnr 4040 bnr. 5/27/193 Larvik kommune 19.09.1995
Vernestatus:	

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Rektangulært to etasjes bygg i panelt sveitserstil, hovedakse NØ-SV. Opprinnelig trefløyet bygg med markert midtvolum, gjenbygget mellom midtvolum og sidefløyer. Markert midtvolum i tre etasjer med valmtak, gavloppbygg mot SØ og NV, gavler over sidetrapp i opprinnelige sidefløyer mot NV. En- og toetasjes tilbygg i NØ. Nyere sprossedelte vinduer, nyere kledning av pløyd bord. Gesims med bjelkehoder i etasjeskillet, vegglivet fagdelte med profilerte stolper. Tidligere sengerom, operasjonsavdeling, røntgen m.v. er ominnredet til kontorer, treningsrom o.a.

Sammendrag bygningshistorie

Reist som hovedbygg for kysthospitalet i 1891-92 oppr. omlag 30 senger. Tilbygget og dels ombygget flere ganger, første gang i 1898, med utvidelse til omlag 100 senger. Driften gradvis lagt om til ortopedisk spesialsykehus i takt med nedgangen i forekomst av tuberkulose. Ren rehabiliteringsvirksomhet etter sammenslåing med Sophies Minde. Modernisert, ominnredet og delvis ombygget invendig flere ganger i årenes løp.

Bygningshistorikk

1892		Bygningen innviet, 52 senger
1898		Ny sidefløy, utvidet til omlag 100 senger
1902	1903	Installert røntgenapparat og elektrisitet (aggregat) .
1929		Utvidet "solaltaner i 1. og 2. etasje, sammenhengende verandaer i hele hovedbyggets fasade
1937		Installert kombinert senge/vareheis, nytt røntgenapparat.
1955	1957	Ominnrednings- og moderniseringsarbeider kontorer, kjøkken m.v.
1966	1968	Ominnredning og modernisering sykeposter og arbeidsterapi.
1987		Hovedkjøkken modernisert.
1989		Vinduer sjøsida skiftet ut, tak lagt om.
1997	1998	Ny pasientfløy ferdigstilt, renovering hovedbygg.
2002		Tilbygg nord, hovedbygg.
2004		Hotellfløy ferdigstilt.

Vern

Formål:	Formålet er å bevare hovedbygningen som arkitektur- og helsehistorisk viktig eksempel på panelt sykehusarkitektur i sveitserstil, reist som behandlingsbygg for skrofuløse barn. Vernet skal sikre hovedbygningens opprinnelige arkitektur. Både hovedstrukturen i det arkitektoniske uttrykket og fasadeløsning, materialbruk og overflater med gjenværende opprinnelige detaljer skal opprettholdes.
Begrunnelse:	Kysthospitalet i Stavern har stor arkitektur- og helsehistorisk betydning som landets første spesialsykehus for barn med skrofuløs tuberkulose. Hovedbygningen har høy verneverdi som behandlingsbygg ved landets første spesialsykehus av den typen. Kysthospitalet i Stavern er et typisk eksempel på sykehusanlegg i det sene 1800-tallets panelarkitektur og er i dag det eneste helhetlige anlegg av denne typen innenfor den offentlige spesialisthelsetjenesten. Hovedbygget domineres av opprinnelig byggetrinn med utvidelsen fra 1898 og er typisk for sveitserstilen med panelte, sammensatte volumer, store sprosseløse, fagdelte vinduer og varierte takflater. Senere utvidelser innordner seg formspråk, dimensjoner og materialbruk og gir anlegget et helhetlig preg. Anlegget er preget av bevisst ivaretaking av opprinnelig arkitektoniske uttrykk, selv om materialbruk og detaljer for en stor del er av nyere dato. Tilbygg fra 2002 medfører ingen vesentlig forvanskning av hovedbygget som er et sentralt element fra anleggets eldste tid.
Omfang:	Vernet omfatter det opprinnelige hovedbyggets eksteriør.
Vernekategori:	Verneklasse 1, fredning

BYGNING 9900765 3290 Stavern, Hospitalbygning, rehab.

Kompleks 906550701 SSR Stavern - Kysthospitalet

Hovedfasade mot sørøst Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.

Fasade mot vest og ankomst Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.

Hovedbygg fra nord Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.

Veranda og trapper hovedfasade Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.

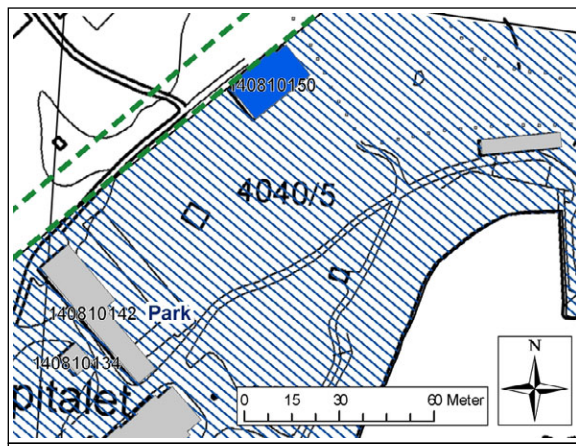
Kysthospitalet - Hospitalbygning Foto: Kysthospitalet, Stavern

Detalj av hovedfasade mot SØ Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat: HSØ Sykehuset i Vestfold HF
GAB nr: 140810150
Gnr/bnr: 4040/5
Oppført: 1900
Byggherre:
Arkitekt: Holm Munthe
Opprinnelig funksjon: Helse/pleie
Nåværende funksjon: Helse/pleie
Bygningsart: Sykehus
Regulering: Regulert: Bebyggelsesplan for Kysthospitalet gnr 4040 bnr. 5/27/193 Larvik kommune 19.09.1995
Vernestatus:

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Rektangulær panelt i 1 etasje sveisterstil. Åpen svalgang med inngang til fire separate enheter. Hver enhet besto opprinnelig av en forgang med kjøkken m.v. og stort høyloftet sengerom mot øst, siden noe endret, men godt leselig hovedstruktur. Fire store underdelte vinduer mot øst, fire stående rektangulære krysspostvinduer mot svalgang, tilsvarende vinduer på hver gavl.

Sammendrag bygningshistorie

Bygget som isolatbrakke samtidig med den første utvidelsen av hovedbygget. Reist som erstatning for mindre, opprinnelig isolat. I dag delvis ombygget til trenings- og undervisningslokaler.

Vern

Formål: Formålet er å bevare isolatbygget som del av et sykehuskompleks med høy verneverdi og som eksempel på isolatbygg fra tiden rett før 1900. Vernet skal sikre byggets opprinnelige arkitektur. Både hovedstrukturen i det arkitektoniske uttrykket og detaljeringen så som fasadeløsning og materialbruk skal opprettholdes. Formålet med vern av interiøret er å bevare opprinnelig romstruktur med delevegger.

Begrunnelse: Isolatbygget inngår som viktig del av bygningsmiljøet i sveisterstil fra kysthospitalets eldste tid. Bygningen er ett av få bevarte eldre isolatbygg ved noe sykehus i landet og har derfor høy sjeldenhetsverdi. Til tross for endel endringer er bygningens opprinnelige grunnplan og romforhold i hovedtrekk bevart med fire separate enheter med forrom og sengerom. Isolatbygget inngår som en del av det opprinnelige sykehusanlegget fra 1890-årene.

Omfang: Vernet omfatter bygningens eksteriør og interiør.

Vernekategori: Verneklasse 1, fredning

Interiør

Interiørnr:
Interiørnavn: Hele interiøret
Beskrivelse: Eksisterende romstruktur med delevegger

Vestfasade med svalgang Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.

Fasade mot sør Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.

Isolatrom med forrom Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.

Bygningen fra nordøst Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.

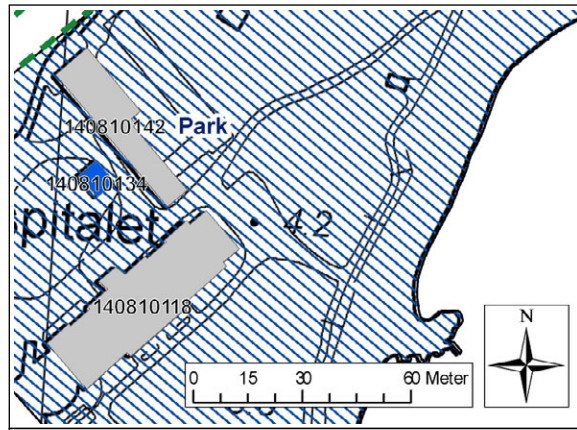
Oppr. forrom, kjøkken m.v. Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.

Kysthospitalet - Isolat

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	HSØ Sykehuset i Vestfold HF
GAB nr:	140810134
Gnr/bnr:	4040/5
Oppført:	1892
Byggherre:	
Arkitekt:	Holm Hansen Munthe
Opprinnelig funksjon:	Helse/pleie
Nåværende funksjon:	Helse/pleie
Bygningsart:	Stabbur
Regulering:	Regulert: Bebyggelsesplan for Kysthospitalet gnr 4040 bnr. 5/27/193 Larvik kommune 19.09.1995
Vernestatus:	

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Énetasjes laftet stabbur på høy ringmur med kjeller. Utsvaiende laftehoder, dype takutstikk med eksponerte sperrer, klokkestol med tårnhjelm over inngangsdøra. Inngangsdør med rombemønstrete fyllinger og luftegitter. Lite liggende toramsvindu på baksiden. Kontrasterende fargesetting på konstruktive og dekorative elementer.

Sammendrag bygningshistorie

Bygget og brukt som stabbur/uthus for sykehuset.

Vern

Formål:	Formålet er å bevare stabburet som del av miljøet og som eksempel på stabbur/uthusbygning fra tiden kort før 1900. Vernet skal sikre byggets opprinnelige arkitektur. Både hovedstrukturen i det arkitektoniske uttrykket og detaljeringen så som fasadeløsning, materialbruk og overflater skal opprettholdes.
Begrunnelse:	Stabburet inngår som viktig del av bygningsmiljøet i sveitserstil fra kysthospitalets eldste tid. Bygningen har høy autenticitetsgrad er også ett av få bevarte stabbur ved noe sykehus.
Omfang:	Vernet omfatter stabburets eksteriør.
Vernekategori:	Verneklasse 1, fredning

Fasader mot SØ og hovedbygg. Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.

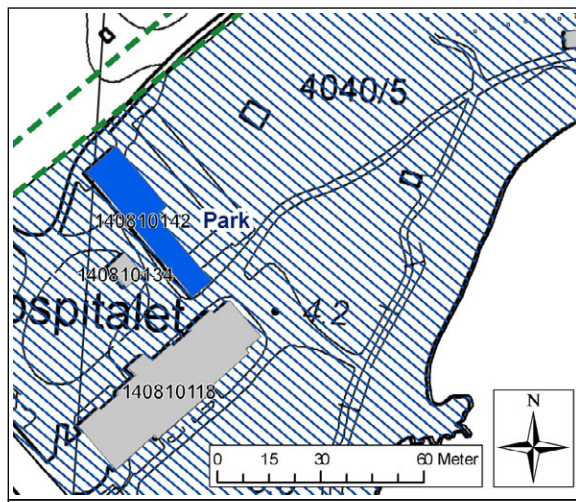
Kysthospitalet - Stabbur

BYGNING 9900764 3290 Stavern, Stallbygning

Kompleks 906550701 SSR Stavern - Kysthospitalet

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	HSØ Sykehuset i Vestfold HF
GAB nr:	140810142
Gnr/bnr:	4040/5
Oppført:	1891 - 1892
Byggherre:	
Arkitekt:	Holm Munthe
Opprinnelig funksjon:	Helse/pleie
Nåværende funksjon:	Helse/pleie
Bygningsart:	Uthus/skjul
Regulering:	Regulert: Bebyggelsesplan for Kysthospitalet gnr 4040 bnr. 5/27/193 Larvik kommune 19.09.1995
Vernestatus:	

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Lang, smal, lavloftet bygning 1 etg, sveitserstil med eksponerte sperrer og åser under dype takutstikk. Krysspostvinduer med rikt detaljert listverk, eksponerte firkanthogde, profilerte søyler av tilsvarende type som på hovedbygget. Listverk og bærende elementer malt i kontrastfarge. Påbygget i oppsluttende formspråk til u-format grunnplan. Opprinnelig stallbygg i dag tilbygget og bygget om til treningsrom, garderobe, kontorer, lager og verksteder.

Sammendrag bygningshistorie

Bygget som stall og uthus for kysthospitalet, senere ominnredet, modernisert og tilbygget for en rekke blandete funksjoner med treningsrom, garderobe, kontor, verksted og lager.

Vern

Formål:	Formålet er å bevare stallbygget som del av sykehuskomplekset og som eksempel på stall/uthusbygning fra tiden rett før 1900. Vernet skal sikre byggets opprinnelige arkitektur. Både hovedstrukturen i det arkitektoniske uttrykket og detaljeringen så som fasadeløsning, materialbruk og overflater skal opprettholdes.
Begrunnelse:	Stallbygget inngår som viktig del av bygningsmiljøet i sveitserstil fra kysthospitalets eldste tid. Bygningen er også ett av få bevarte stallbygg ved noe sykehus. Til tross for senere endringer er den opprinnelige delen godt bevart og danner en viktig avgrensning på nordsiden av sykehusets gårdsplass og har stor miljøverdi.
Omfang:	Vernet omfatter bygningens eksteriør, opprinnelig del.
Vernekategori:	Verneklasse 1, fredning

Opprinnelig del t.h., sett fra vest. Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.

Kysthospitalet - Stallbygning Foto: Kysthospitalet, Stavern

BYGNING 9900764 3290 Stavern, Stallbygning

Kompleks 906550701 SSR Stavern - Kysthospitalet

Baksiden av stallbygget Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.

Eldste del sett fra sørøst Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.